

Charakteristika bezprostředně poválečného duchovního klimatu a jeho promítnutí v největších a pro dobu nejvíc příznačných dílech autorů: E. Langgässerové, W. Koeppena, A. Schmidta, H. E. Nossacka, H. Kasacka

Navázání na předválečnou německou literární tradici se uskutečňuje odlišně v zónách západních a v zóně východní, kam se z emigrace vrátila většina antifašistických spisovatelů. Naproti tomu se na Západě projevuje osobnost mimořádné radiace - G. Benn, pod jehož vlivem se rodí celá poválečná básnická generace

Vedle i u nás dobře známého W. Borcherta vyslovil zkušenost mladého člověka z právě uplynulého období zvláště autenticky u nás zatím zcela neznámý F. Hartlaub. Pokud jde o válečnou tematiku a vyrovnání s nacistickou minulostí Německa, můžeme odkázat na bohatou českou překladovou literaturu, a to jak v případě autorů západoněmeckých (H. Böll, H. W. Richter, G. Ledig, M. Gregor, G. Grass, S. Lenz, M. Walser, H. M. Enzensberger), tak východoněmeckých (D. Noll, St. Heym, K. Mundstock, M. W. Schulz, F. Fühmann, H. Otto, G. de Bruyn...)

Zvláštní pozornost je zde věnována literárnímu směřování, které se začalo projevovat v průběhu 60. let a zůstalo pro nás (pokud jde o překlady), zemí téměř neznámou -: pozoruhodná literární díla, v nichž se obráží pocit zlabilnění světa a postavení jedince v něm a ztráta důvěry ve skutečnost (H. E. Nossack, H. Lenz, B. Königová, P. Weiss, C. Henneberg, H. Fichte, P. Härtling, W. Hildesheimer, M. Walser; F. Dürrenmatt, M. Frisch; Ch. Wolfová a básníci jak obou německých států, tak i Rakouska a Švýcarska)

Další z oblastí německy psané poválečné literatury, které pro nás zůstaly z velké části tabuizovány, představují literární snahy najít nové cesty, jak ověřit, popřípadě znovuobjevit zpochybněnou realitu -: experimentální poezie (M. Bense; E. Gomringer; H. C. Artman, E. Jandl, F. Mayröckerová; H. Heissenbüttel, F. Mon); tendence věnovat se skutečnosti smyslově ověřitelné (U. Johnson, G. Grass, G. Elsnerová); realismus zvaný »nový« nebo také »kolínský« (D. Wellershoff, G.

Seuren, N. Born, P. Pörtner, G. Herburger aj.); literatura dokumentární povahy a literatura sociálněkritická, z českých překladů poměrně dobře známá (Max von der Grün, Uwe Timm, F. J. Degenhardt, F. X. Kroetz; H. Kant, B. Wogatzki, B. Reimannová, B. Morgensternová; A. Muschg, W. Vogt; M. Scharang, F. Innerhofer) 35

Rozpomenutí se na moc poezie:

V našem mapování těch míst německy psané poválečné literatury, která u nás zůstala místy povýtce bílými, dospíváme k počátku 80. let, kdy se začíná výrazně projevovat tendence nově položit a nově zodpovědět otázku funkce umění. Návrat mýtu do literatury, oživení fikce, umocnění fantazie (mj. I. Morgnerová v NDR, T. Dorst v SRN, A. Muschg ve Švýcarsku, B. Frischmuthová v Rakousku). Snaha získat pro umění co největší míru autentičnosti (v SRN B. Kronauerová, K. Reschkeová, A. Dudenová; v NDR H. Königsdorfová; v Rakousku J. Schuttingová a B. Frischmuthová). Dramatické a prozaické vrcholy posledních let -: B. Strauss, P. Süskind 49

Ověřování identity. K situaci německy psané literatury Rakouska a Švýcarska:

Mezi hlavní úkoly tohoto prvního pokusu orientovat se v oblasti německy psané literatury za nově vzniklých podmínek patří vedle upozornění na vývojové trendy u nás dosud pomíjené také naznačení existujících styčných bodů mezi literárními projevy jednotlivých regionů tohoto společenství literatur německého jazyka, tedy i území německy mluvícího Švýcarska a Rakouska. 60

Bibliografie

Ze sekundární literatury

Obsah

82

87

89